

գրն. թվ.
K-63
37044

ԿՈՄԻՏԱՍ

ԴԱՇՆԱՄՈՒՐԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ
ՄԱՆՐԱՆՎԱԳՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐԵՐ

KOMITAS
PIANO CHILDREN'S
MINIATURES AND DANCES

Կոմիտասի 150-ամյակը

150

ԿՈՄԻՏԱՍ

ԳԱՇՆԱՄՈՒՐԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ
ՄԱՆՐԱՆՎԱԳՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐԵՐ

KOMITAS

PIANO CHILDREN'S
MINIATURES AND DANCES

37064

«Աստղիկ Գրատուն»
Երևան 2020

ԵՐԳԵՏԱՆՈՒԵՐՎԱՏՈՐԻԱՅԻ
ՔՐԱՊՐԱՆ
ԲԻԲԼԻՈՏԵԿԱ
ԵՐԳՐԱՅԻՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31
Կ 685

Կազմող՝
Զ.Դ. Ղազարյան

Compiler:
Z.D. Ghazaryan

Մասնագետ խմբագիր՝
Զ.Դ. Ղազարյան

Prof editor:
Z.D. Ghazaryan

*Ժողովածուն երաշխավորված է տպագրության
Հայաստանի երաժշտական ընկերության կողմից:*

*Շնորհակալություն ենք հայտնում ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարությանը
ժողովածուի հրատարակմանն աջակցելու համար:*

*Special thanks to the ministry of ESCS of RA
for supporting the publication of manual.*

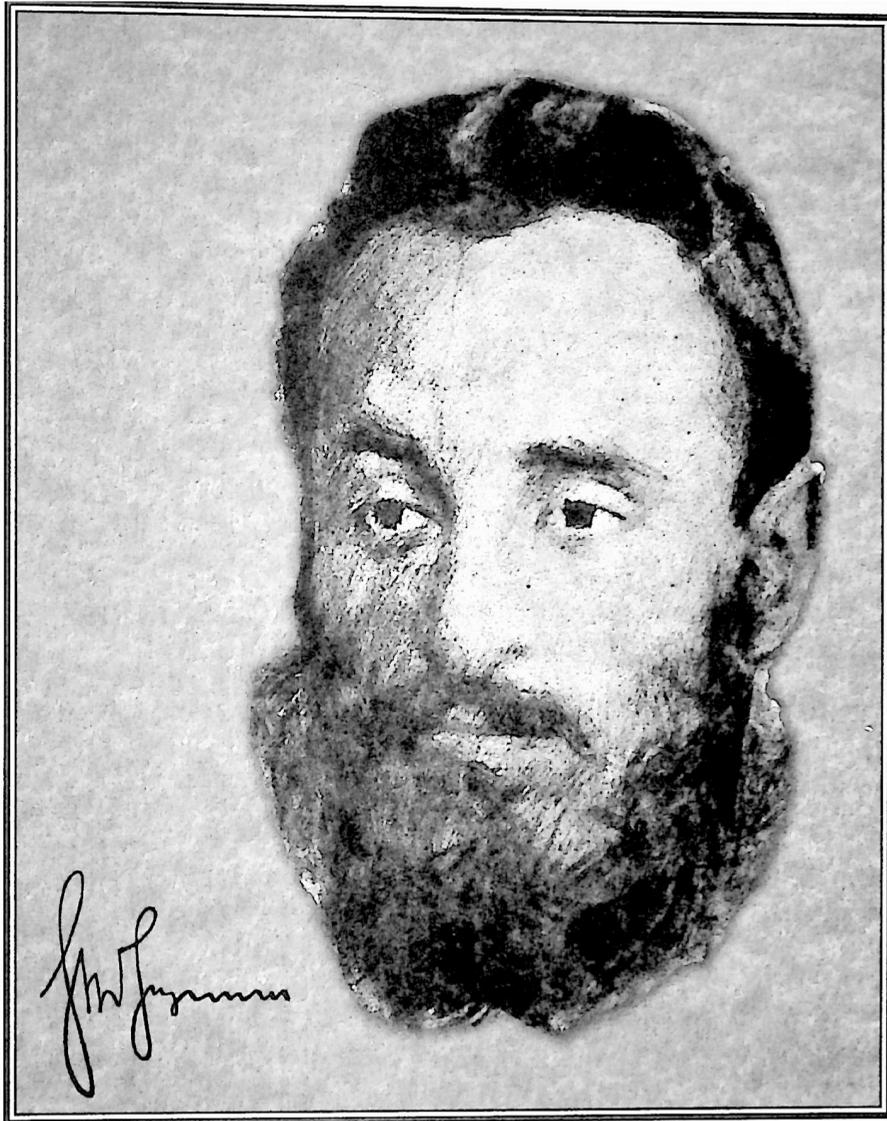
Կոմիտաս

Կ 685 Դաշնամուրային մանկական մանրանվագներ և պարեր / Կոմիտաս.- Եր.:
«Աստղիկ Գրատուն», 2020.- 64 էջ:

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31

ISMN 979-0-69380-288-3

© «Աստղիկ Գրատուն» հրատարակչություն, 2020
© Ղազարյան Զ. և ուրիշներ, 2020

ՆՎԻՐՎՈՒՄ Է ՄԵԾՆ ԿՈՄԻՏԱՍԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 150-ԱՄՅԱԿԻՆ

Խմբագրի կողմից

Մեծն Կոմիտասի դաշնամուրային ստեղծագործությունները կոմպոզիտորի թողած երաժշտական ժառանգության համեմատաբար փոքրածավալ, բայց և խիստ ինքնատիպ բաժինն են կազմում: Կոմիտասի դաշնամուրային ժառանգության առանցքային և գլխավոր մասն են «Պարերը», որոնց հիմքում ընկած են ժողովրդական պարեղանակներ:

Կոմիտասը խորապես ուսումնասիրում և հետազոտում էր ինչպես ժողովրդական երգարվեստը, այնպես էլ ուսումնասիրում և յուրացնում էր ժողովրդական պարն ու դրա խորեոգրաֆիան: Կոմիտասի համոզմամբ «ժողովրդական պարն արտահայտում է յուրաքանչյուր մի ազգի բնորոշ գծերը, մանավանդ բարքն ու քաղաքակրթության աստիճանը... մարդու ներքինը:»*

Կոմիտասին շրջապատում էին հայ տաղանդաշատ դաշնակահարներ Շուշանիկ Բաբայանը (Թիֆլիսում, ապա Փարիզում), Խոսրով Փախչանյանը (Վաղարշապատում), տիկին Մ. Շերիճյան-Շարրեյը (Ժնևում), տիկին Մ. Կարա-Մուրզան (Բաքվում) և տիկին Արուսյակ Հարենցը (Կ.Պոլսում): Այս դաշնակահարների հետ շփումը ստիպեց Կոմիտասին անդրադառնալու դաշնամուրային ստեղծագործությանը, և հենց նրանք էին կոմիտասյան պիեսների առաջին կատարողներն ու լուսաբանողները՝ վերը նշված քաղաքներում: Ուշագրավ է այն փաստը, որ, դեռ «Պարերը» չտպագրված, Փարիզում դրանք կատարեց ֆրանսիացի նշանավոր դաշնակահար և կոմպոզիտոր Լազար Լևին:

Կոմիտասի դաշնամուրային «Պարերը» առաջին անգամ հրատարակվեցին 1925 թ. Փարիզում՝ «Կոմիտաս վարդապետի բարեկամներու հանձնախումբի» ջանքերով, որտեղ ընդգրկված էր վեց պար՝ Երանգի (Երևանա), Ունաբի (Շուշվա), Մարալի (Շուշվա), Շուշիկի (Վաղարշապատի), Հեռ-առաջ (Կարնո) և Շորոր (Կարնո): Այստեղ բացակայում էր «Մանուշակի» (Վաղարշապատի) պարը: Վեց պարերի փարիզյան հրատարակությունից ավելի քան 14 տարի անց՝ 1939 թ. արվեցին վերատպումներ Մոսկվայում և 1946 թ. Երևանում, ապա 1951 թ.՝ դարձյալ Փարիզում:

Կոմիտասի ծննդյան 60-ամյակին նվիրված՝ 1949 թ. սեպտեմբերի 26-ի՝ ՀՀ Նախարարների խորհրդի որոշմամբ, հանձնարարվեց ԳԱ արվեստի ինստիտուտին իրականացնել Կոմիտասի երկերի լիակատար հրատարակությունը: Եվ 1982 թվականին «Սովետական գրող» հրատարակչությունը տպագրեց Կոմիտասի դաշնամուրային ստեղծագործությունները՝ երկերի 6-րդ հատորում:

Կոմիտասը «Պարերում» ի հայտ է բերել դաշնամուրը յուրահատուկ հնչեցնելու մի առանձնահատուկ վարպետություն, երաժշտական մտածելակերպի ոչ միայն թարմություն, այլև բացառիկ հստակություն՝ հասնելով գեղարվեստական պարզության: Այստեղ ժողովրդական մեղեդին վեր է բարձրանում իր ֆոլկլորային նախատիպից մի նոր՝ հարստացված արտահայտչական հետաքրքիր մտահղացումներով որակի և հիմքի վրա:

Անչափ հետաքրքիր են «Պարերում» Կոմիտասի կատարած նշումները ազգային լեզվով՝ հայերենով, այլ ոչ թե՛ ընդունված իտալերենով: Նա մանրամասն նշում է ամեն պարի կեր-

* Բոլոր հղումները՝ Կոմիտաս 6-րդ հատոր

պարային բնույթը, տվյալ պարի ծագման տեղանունը և կատարման ոճը, կատարողին ուղղորդում առատ ցուցումներով: Այսպես, օրինակ. «Մանուշակի – Վաղարշապատի – դափի ոճով – թեթև և սահուն» կամ «Ունաբի – Շուշվա – թառի և դափի ոճով – նազանի և սահուն»: Պետք է նշել «Պարերում» տոնայնության նշանների յուրահատուկ՝ ոչ ավանդական կիրառումը և դրանց հաճախակի փոփոխումը մի պիեսի ընթացքում:

«Պարերի» առաջին խմբագրությունը, (գոյություն ունեցավ մինչև 1909 թ.), առաջին կատարումներից հետո հեղինակի կողմից ենթարկվում է փոփոխությունների, և 1916 թ. արվում է երկրորդ խմբագրությունը, որոշ շտկումներով՝ տալով դրանց «վերջնական ձև» (արտահայտությունը Կոմիտասինն է):

«Պարերի» առաջին կատարումից հետո շվեյցարական, ֆրանսիական և բելգիական երաժշտական պարբերականներում, օրինակ՝ «Le monde musical» հանդեսում, դրվատանքի շատ խոսքեր գրվեցին. «Պետք էր անձամբ լսել այդ պարեղանակները՝ զգալու համար դրանց ողջ հափշտակող ուժը...»:

Ֆրանսիացի երաժշտագետ Լուի Լալուան, ով «Mercure musical»-ի տնօրենն էր, 1906 թ. համերգից հետո գրեց. «...Մերթ ծանր ու կրոնաշունչ, մերթ մեղմիկ՝ ինչպես սիրո երգ, կամ թեթև, կարծես անմեղ կատակ՝ այդ պարերը միշտ խորապես արտահայտիչ են. ճշմարիտ երաժշտության ներդաշնակ ու ազատ գեղեցիկ մարմինների՝ ...բնական լեզու, որի օգնությամբ մարդկային էությունը դառնում է ուրախության կամ կարոտի, և կամ ըղձանքի կենդանի պատկերներ»:

Հետաքրքիր էր 1907 թ. Հենրի դը Բյուսների հոդվածը «Mercure musical» հանդեսում, որտեղ ասվում էր. «Հայկական պարերն այնքան բնական, այնքան ճկուն և այնքան կենդանի են, որ ներդաշնակ ժեստերով և կեցվածքով ունակ են հաղորդելու հոգու ռիթմն ու շարժումները...»:

Հայ դասական դաշնամուրային երաժշտական ժառանգության մեջ Կոմիտասի «Պարերը» դարձան հայ դաշնակահարների նվագացանկի հաճախ հնչող երկերից, ինչպես նաև երաժշտական-մանկավարժական երկացանկում՝ իբրև ուսումնական նյութ:

Կոմիտասի դաշնամուրային երկերում ինքը՝ հեղինակը, առանձնակի նշանակություն է տվել մեծածավալ «Մշո Շորորին» (երկու խմբագրությամբ)՝ նկատելով, որ «դա սուկ պար է սովորական իմաստով, այլ՝ ժողովրդական զանգվածային խորեոգրաֆիայի երաժշտական պատկեր՝ բազմատարր բովանդակությամբ, որը պարունակում է նաև հերոսական, նույնիսկ մարտաշունչ պահեր՝ վիպաքնարական զեղումների կողքին»:^{*} «Մշո Շորորը» մամուլի հոդվածներում և հայտագրերում բնորոշվել է որպես արխայիկ, հինավուրց, ավանդական, հեթանոսական օրերից պահպանված պար:

Ուշադրության են արժանի Կոմիտասի դաշնամուրային մանրանվագները «Յոթ երգ» ընդհանուր վերնագրի ներքո, ինչպես նաև՝ «Մանկական Նվագներ» ժողովրդական թեմաներով 12 փոքր պիեսները: «Յոթ երգը» ստեղծվել է հեղինակի կողմից 1911 թ. Անգլիայի Ուայթ կղզում, ուր Կոմիտասը մեկնել էր հանգստի: Իսկ «Մանկական նվագները» գրվեցին Կ. Պոլսում՝ հայկական մշակույթի խոշորագույն կենտրոններից մեկում՝ նրա ապրած տարիներին:

Կոմիտասը մտադրվել էր Կ. Պոլսում հիմնել հայկական երաժշտանոց: Նրա նպատակը Պոլսում «գտարյուն» ազգային ոճի զգացողության զարգացումն ու ամրապնդումն էր:

Մինչ իր մտահղացման իրականացումը՝ նա դասավանդում էր երաժշտության տեսություն ու դաշնամուր և այդ առիթով ստեղծեց «Մանկական նվագները»՝ իբրև ուսումնական նյութ: Այս «նվագները» սկսնակ դաշնակահարների համար կարող են դառնալ ինքնատիպ երկեր՝ իրենց գեղարվեստական-ուսուցողական նշանակությամբ, ազգային հիմքով և պարզությամբ:

Կոմիտասագետ, երաժշտագետ Ռ. Աթայանը նշում է, որ «Մանկական նվագները» ստեղծելիս Կոմիտասը «...դաշնամուրային նվագի ուսուցման մասնավոր մեթոդական խնդիրներ իր առջև չի դրել: Նա պարզապես իր մշակած ժողովրդական եղանակները ներդաշնակել է հնարավորինս պարզ, որպեսզի դրանք սկսնակ դաշնակահարների համար մատչելի լինեն»*:

Կոմիտասի դաշնամուրային մանկական մանրանվագները, անկասկած, ունեն ուսուցողական նպատակ և հետապնդում են պատանի դաշնակահարների երաժշտական ունակությունները զարգացնելու միտում: Անշուշտ, էական է և այն, որ դաշնամուրային երկերն ունեն կատարման տարբեր աստիճանի դժվարություններ, հետապնդում են տեխնիկական որոշակի խնդիրներ, և այս բոլորը բարձրացնում է պիեսների գործնական արժեքը:

«Յոթ երգը» հայ ժողովրդական երգերի մշակումներ են: Այստեղ հեղինակը հետապնդել է երկու կատարողական նպատակ՝ որպես դաշնամուրի նվագակցությամբ մեներգեր և որպես դաշնամուրային պիեսներ: Որպես դաշնամուրային պիեսներ սրանք «կոնցերտային» լինելու հավակնություն չունեն: Բոլոր յոթ պիեսները կարող են հնչել ինչպես իրարից զատ, այնպես էլ իբրև մի անընդմեջ շարք:

Կոմիտասն ուսուցողական նպատակ է հետապնդել, երբ ստեղծել է «Երեք փոքրիկ երկձայն կանոնները»: Սրանք միտված էին զարգացնելու մանուկ դաշնակահարի պոլիֆոնիկ մտածողությունն ու ընկալումը: Այս գողտրիկ երկերը, միասին վերցված, կազմում են մի «Փոքրիկ պոլիֆոն շարանվագ» (սյուիտ): Դրան հետևել է «Տողիկ» կոչվող փոքրածավալ պիեսը, որն ի սկզբանե կոչվել է «Երկտող»՝ ունենալով 2 տող, ապա խմբագրվելուց հետո դարձել մեկ տողանի:

Իր ուսումնասիրության տարիներին Կոմիտասը՝ այս դեպքում քաղաքում ժողովրդական դարձած երգերի հենքի վրա, ստեղծեց երեք նմուշ՝ պայմանական անվանելով «Երգ առանց խոսքի»՝ *Larghetto*, *Allegretto*, *Trauermarsch* (սգո քայլերգ): Այս պիեսներում երևում է ուսանող Կոմիտասի՝ որպես ստեղծագործողի, արագընթաց էվոլյուցիան՝ արևմտաեվրոպական դասական երաժշտությունից մինչև ժողովրդական ճայնակարգերի մարմնավորում:

Կոմիտասի դաշնամուրային ստեղծագործություններն ունեն խիստ արտահայտված ազգային երանգ և, իհարկե, անուրանալի գեղարվեստական արժեք: Եվ շատ կարևոր է, որ մեր երաժշտական դպրոցներում, քոլեջներում, ինչպես նաև՝ երաժշտական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում, սերմանենք ազգային մտածողություն և ճանաչողություն, քանի որ երաժշտությունը մեր պատանի և երիտասարդ սերնդին ներշնչում է գեղեցիկի զգացողություն և ուղղորդում նրա միտքը դեպի հոգևոր արժեքներ:

Ելնելով ժամանակաշրջանի թելադրանքից՝ այս խմբագրության մեջ փորձ է արվել առավել մատչելի և հեշտ ընկալելի դարձնել նոտային տեքստի ընթերցումը երեխայի և ոչ այնքան հմուտ դաշնակահարի կողմից: Խմբագրումները կապված են ռիթմիկ պատկերի

խմբավորումների պարզեցմամբ, որոշ մանրանվագներում երեք տողով շարվածքը երկուսի վերափոխելով՝ չխաթարելով մեծն Կոմիտասի գրվածքը:

Ոտնակի (պեդալի) նշումները թողնվել են հեղինակինը, ինչն օգտագործելիս պետք է շատ զգույշ և ուշադիր լինել, քանի որ դա մատնանշում է ֆրագայի ամբողջականությունը:

Մեր օրերում, երբ ոչ միայն մենք՝ հայերս, այլև այլազգիները նշում են Վարդապետ Կոմիտասի 150-ամյակը, իսկ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն 2019-2020 թթ. օրացույցում նրա անունը ընդգրկեց հռչակավոր մարդկանց և կարևոր իրադարձությունների ցանկում, հրամայական դարձավ մեկ անգամ ևս անդրադառնալ Մեծն Կոմիտասի դաշնամուրային ժառանգությանը:

Դոցենտ Զ. Ղազարյան

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՆՎԱԳՆԵՐ
CHILDREN'S PLAYS

ՏԱՍՆԵՐԿՈՒ ՄԱՆՐԱՆՎԱԳ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ

TWELVE FOLK THEMES
MINIATURES

I

Աշխույժ, քնքուշ
Allegretto amabile ♩ = 116

The musical score for piece I is written for piano and treble clef. It consists of three systems of music. The first system starts with a *mf* dynamic and a tempo marking of *Allegretto amabile* with a quarter note equal to 116. The second system includes a dynamic change to *p* and a section marked *f-p*. The third system features first and second endings. There are also some handwritten-style markings like 'Քա' and '*' below the notes.

II

The musical score for piece II is written for piano and bass clef. It consists of one system of music. The dynamic is marked *mf*. The piece is in 6/4 time and features a melody in the right hand and a bass line in the left hand.

*) Առաջին անգամ ուժգին, երկրորդ անգամ մեղմ: Այդպես էլ հաջորդ մանրանվագներում:

First system of a musical score. The right hand (treble clef) plays a melodic line with eighth and sixteenth notes. The left hand (bass clef) plays a rhythmic accompaniment of eighth notes. Dynamics include *p m.d.* and *cresc.*. There are two fermatas with asterisks in the left hand.

Second system of a musical score, featuring two first endings. The first ending is marked *1.* and *dim.*. The second ending is marked *2.* and *dim. e rit.*. The right hand continues the melodic line, while the left hand provides accompaniment.

III

Section III begins with the tempo marking *Upruq Vivo* and a quarter note equal to 112 (♩ = 112). The music is in 6/8 time. The right hand plays a melodic line, and the left hand plays a rhythmic accompaniment. Dynamics are marked *mf-p*.

Fourth system of a musical score. The right hand continues the melodic line. The left hand has a rhythmic accompaniment with two fermatas and asterisks. Dynamics are marked *mf-p*.

Fifth system of a musical score. The right hand continues the melodic line. The left hand has a rhythmic accompaniment with a dynamic marking of *f*.

IV

Չափավոր արագ
Allegro moderato $\text{♩} = 128$

mf-p

Քիչ ծանր
Un poco pesante

1. 2. *f*

Նախկին տեմպով
Tempo primo

mf-p

2. v. un poco rall. a tempo

1. 2. *mf f*

V

Հանդարտ
Andantino $\text{♩} = 124$

mf-p

Fine

mp

D.C. al Fine

VI

Դանդաղ
Lento $\text{♩} = 66$

mf p

pp

Fine

D.C. al Fine

VII

Արագ, աշխույժ
Vivace $\text{♩} = 72$

p

cresc.

f

p

VIII

Չափավոր ցնծությամբ
Moderato con giubilo ♩ = 132

giub
distinto

(Հստ ցանկության կրկնել ությակ բարձր)

IX

Հպարտորեն
Con altrezza ♩ = 66

p *mf* *p*

իսպիռով
tenero *mf* *p*

*) Տորչլագի սկիզբը բասի հնչյունի հետ:

X

Հանդարտ
Calmo

mp *sempre legato*

mf *p* *poco rit.*

XI

Չափավոր
Moderato ♩ = 72

mf

Աշխույժ
Con vivacita ♩ = 84

poco rit.

Fine

poco accel. *poco rit.* *largare rit.* *a tempo rit.*

D.S. al Fine

XII

Հանդարտ, նուրբ
Andantino con tenerezza ♩ = 108

mp երգային և քիչ ազատ
cantabile e poco rubato

p

This system contains the first three measures of the piece. The right hand plays a melody with a slur over the first two measures, and the left hand provides a rhythmic accompaniment. Dynamics range from mezzo-piano (mp) to piano (p).

mp

This system contains measures 4-6. The right hand continues the melodic line, and the left hand accompaniment features a steady eighth-note pattern. The dynamic is mezzo-piano (mp).

Արագ, կրակոտ
Allegro brioso ♩ = 108

2. v. un poco rit.

p

f

Fine

This system contains measures 7-10. It includes a first ending (marked '2. v. un poco rit.') and a second ending (marked 'f'). The piece concludes with a 'Fine' marking. Dynamics range from piano (p) to forte (f).

sub. p

f

This system contains measures 11-14. The right hand features a melodic line with accents, and the left hand has a rhythmic accompaniment. Dynamics range from *sub. p* to forte (f).

Նույն տեմպով, համարձակ
L'istesso tempo di bravura

marcato

f

mp

f

This system contains measures 15-18. The right hand plays a marcato melody, and the left hand has a rhythmic accompaniment. Dynamics range from forte (f) to mezzo-piano (mp) and back to forte (f).

D.C. al Fine

ՓՈՔՐԻԿ ԳՈՒԽՖՈՆ ՇԱՐԱՆՎԱԳ
SMALL POLYPHONIC SUITE

I

Արագընթաց
Con vivacita ♩ = 92

(Ըստ ցանկության կրկնել ությակ բարձր)

II

Լայնարձակ, ազատ
Largamente, poco rubato ♩ = 60

III

Հեռուն, խորհրդավոր, հին հուշեր արթնացնող
Andantino, da lontano $\text{♩} = 60$

p երգային
cantabile

The first system of the musical score for 'III' consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef, both in 6/8 time. The music is marked *p* (piano) and *cantabile*. It begins with a melodic line in the right hand and a supporting bass line in the left hand, featuring a mix of eighth and quarter notes with some rests.

The second system continues the musical piece. It maintains the same 6/8 time signature and *cantabile* character. The melodic line in the right hand continues with a similar rhythmic pattern, while the left hand provides harmonic support with steady eighth-note accompaniment.

ՏՈՂԻԿ TOGHİK

Հանդարտ
Andantino

mp

The first system of the musical score for 'ՏՈՂԻԿ TOGHİK' consists of two staves in 3/4 time. The music is marked *mp* (mezzo-piano) and *Andantino*. The right hand features a melodic line with eighth-note patterns, while the left hand has a more active accompaniment with eighth-note figures.

The second system continues the piece. The melodic line in the right hand shows some chromatic movement, and the left hand accompaniment remains rhythmic and supportive. The overall mood is steady and contemplative.

ԵՐԳԵՐ ԱՌԱՆՑ ԽՈՍՔԻ
ուսումնառության տարիների աշխատանքներից

SONGS WITHOUT WORDS
compositions from study years

I

Ոչ շատ դանդաղ
Larghetto

P legato e cantabile

Fine

Ոչ արագ, զսպված
Allegretto sostenuto

p

sf

37044

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՐԹԱԳՐԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԲՆԵՃՈՒԹՅԱ
ԵՐԿՐՈՑՈՒՄՆԵՐԱՏՈՐԻԱ

First system of musical notation, consisting of two staves (treble and bass clefs) in a key signature of two sharps (F# and C#). The music features a complex melodic line in the treble staff with many slurs and accents, and a more rhythmic accompaniment in the bass staff.

Second system of musical notation, continuing the piece. It concludes with the instruction "D.C. al Fine" in the bottom right corner.

II

Աշխարհ
Allegretto

Third system of musical notation, beginning the second section. The key signature changes to one flat (Bb) and the time signature is 6/8. The tempo is marked "Allegretto".

Fourth system of musical notation, continuing the second section. It features a prominent eighth-note accompaniment in the bass staff and a melodic line in the treble staff.

Fifth system of musical notation, concluding the second section. The music continues with the same 6/8 time signature and key signature.

First system of musical notation, consisting of a treble clef staff and a bass clef staff. The music includes various note values, rests, and dynamic markings.

Second system of musical notation, featuring a piano (*p*) dynamic marking. The bass clef staff contains numerous triplet markings (indicated by a '3' over the notes).

Third system of musical notation, featuring a treble clef staff and a bass clef staff. The bass clef staff contains several triplet markings.

Fourth system of musical notation, featuring tempo markings: *uquun utaliyniy tempo rubato*, *rit.*, and *a tempo*. The bass clef staff includes markings like *fea* and asterisks.

Fifth system of musical notation, featuring a treble clef staff and a bass clef staff. The bass clef staff includes markings like *fea* and asterisks.

rit.

ՄԳՈ ՔԱՅԼԵՐԳ TRAUERMARSCH

Շատ դանդաղ, լայն
Largo

p

f *p* *f*

p

f *p* *f*

First system of musical notation. The treble clef staff begins with a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The bass clef staff has a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The system concludes with a forte (*f*) dynamic and a half note chord.

Second system of musical notation. The treble clef staff begins with a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The bass clef staff has a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The system concludes with a forte (*f*) dynamic and a half note chord.

Third system of musical notation. The treble clef staff begins with a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The bass clef staff has a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The system concludes with a piano (*p*) dynamic and a half note chord.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff begins with a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The bass clef staff has a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The system concludes with a mezzo-piano (*mp*) dynamic and a half note chord. The instruction "etwas langsamer" is written above the treble staff. The word "Fine" is written below the bass staff.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff begins with a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The bass clef staff has a piano (*p*) dynamic and a half note chord. The system concludes with a piano (*p*) dynamic and a half note chord.

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The key signature has two sharps (F# and C#). The music includes a melodic line in the treble and a bass line with chords. A dynamic marking of *mf* is present.

Second system of musical notation, continuing the piece. The key signature changes to one sharp (F#). The music features a melodic line in the treble and a bass line with chords. A dynamic marking of *f* is present.

Third system of musical notation, continuing the piece. The key signature changes to two flats (Bb and Eb). The music features a melodic line in the treble and a bass line with chords. Dynamic markings of *pp* and *p* are present.

Fourth system of musical notation, continuing the piece. The key signature remains two flats (Bb and Eb). The music features a melodic line in the treble and a bass line with chords.

Fifth system of musical notation, concluding the piece. The key signature changes to one sharp (F#). The music features a melodic line in the treble and a bass line with chords. Dynamic markings of *mf* and *f* are present.

D.C. al Fine

ՅՈՒ ՊԱՐ
Երկրորդ խմբագրություն
SEVEN DANCES

ՄԱՆՈՒՇԱԿԻ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ
(Դասի ոճով)

Թեթև և սահուն
Leggiero

MANUSHAKI

VAGHARSHAPATI

The first system of musical notation for 'Manushaki' consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower in bass clef. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 3/8. The music begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The melody in the upper staff features eighth and sixteenth notes, while the bass line provides a steady accompaniment with chords and single notes.

The second system continues the piece. The upper staff shows a melodic line with some rests, and the lower staff has a more active accompaniment. The dynamic marking changes to piano (*p*).

The third system features a more rhythmic and melodic development. The upper staff has a series of eighth notes, and the lower staff has a similar rhythmic pattern. The dynamic is marked mezzo-piano (*mp*).

The fourth system shows a continuation of the melodic and rhythmic themes. The upper staff has a melodic line with some grace notes, and the lower staff has a steady accompaniment. The dynamic is marked forte (*f*).

The fifth system concludes the piece. The upper staff has a melodic line with some grace notes, and the lower staff has a steady accompaniment. The dynamic is marked mezzo-forte (*mf*).

mf

mp dim.

pp

dim.

First system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with slurs and ties. The bass clef staff contains a bass line with slurs and ties. Dynamics include *f* (forte) in the second and fourth measures.

Second system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with slurs and ties. The bass clef staff contains a bass line with slurs and ties. Dynamics include *mf* (mezzo-forte) in the first measure and *p* (piano) in the fourth measure.

Third system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with slurs and ties. The bass clef staff contains a bass line with slurs and ties. Dynamics include *p* (piano) in the second measure.

Fourth system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with slurs and ties. The bass clef staff contains a bass line with slurs and ties. Dynamics include *pp* (pianissimo) in the first and third measures, and *mf* (mezzo-forte) in the second measure.

Fifth system of musical notation. The treble clef staff contains a melodic line with slurs and ties. The bass clef staff contains a bass line with slurs and ties. Dynamics include *f* (forte) in the second measure. There are asterisks (*) in the bass line under the second and fourth measures.

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The music includes various notes, rests, and dynamic markings such as *f*.

Second system of musical notation, including a *poco rall.* marking. The music features a treble and bass clef with notes and rests.

Third system of musical notation, including an *a tempo* marking. The music features a treble and bass clef with notes and rests.

Fourth system of musical notation, including dynamic markings *p* and *mf*. The music features a treble and bass clef with notes and rests.

Fifth system of musical notation, including a *f* marking and *tea* annotations. The music features a treble and bass clef with notes and rests.

Sixth system of musical notation, including a *p* marking and a dashed line with *8* and *1* above it. The music features a treble and bass clef with notes and rests.

ԵՐԱՆԳԻ
ԵՐԵՎԱՆԻ
(Նայի և դափի ոճով)

YERANGI
YEREVANI

Նազանիս $\text{♩} = 48$
Grazioso

հիսխասարսուսխու մեղմ
sempre piano

The musical score is written for piano in 12/8 time, featuring a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of four systems of two staves each (treble and bass clef). The first system includes the tempo and dynamic markings. The piece is characterized by a steady eighth-note accompaniment in the bass and a more melodic line in the treble, often featuring grace notes and slurs. The dynamics range from piano to forte.

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef. The music consists of eighth and sixteenth notes with various articulations and dynamics. A dynamic marking of *f* is present.

Second system of musical notation. It includes the instruction: *հնարհանէ եռմանագին
poco a poco energico*

Third system of musical notation. It includes the instruction: *հնարհանէ աշխույժ և թափով
poco a poco animato e frescamente*

Fourth system of musical notation, continuing the piece with similar rhythmic patterns and articulations.

հնդհնկ կայուն ու սլայծաւ
poco a poco vivamente e con splendore

This system contains the first two staves of the musical score. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music features a complex rhythmic pattern with many sixteenth and thirty-second notes. The key signature has one flat (B-flat).

նազուկով
con grazia

This system contains the next two staves of the musical score. The notation continues with similar rhythmic complexity. The key signature remains one flat.

This system contains the third and fourth staves of the musical score. The musical texture remains consistent with the previous systems.

This system contains the final two staves of the musical score on this page. The piece concludes with a final cadence.

Պարը կարելի է կրկնել սկզբից մինչև վերջ: Երկրորդ անգամ նույնը նվագել ավելի քնքուշ ու մեղմ և մի ութնյակ բարձր:

ՈՒՆԱԲԻ
ՇՈՒՇՎԱ
(Թառի և դափի ոճով)

UNABI
SHUSHVA

Նազանի և սահուն
Grazioso e planato $\text{♩} = 60-66$

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 3/8 time signature. It features a melodic line with slurs and accents, alternating between fortissimo (f) and piano (p) dynamics. The lower staff is in bass clef with the same key signature and time signature, providing a harmonic accompaniment with slurs and accents. The tempo is marked as $\text{♩} = 60-66$. The system concludes with the Armenian word 'սոյնսէր' (soynser) and the instruction 'simile'.

The second system continues the musical piece. The upper staff maintains the melodic line with slurs and accents, marked with fortissimo (f). The lower staff provides accompaniment with slurs and accents, marked with fortissimo (f). The system concludes with the Armenian word 'հեռանալով' (heeranalov) and the instruction 'allontanandosi'.

The third system continues the musical piece. The upper staff features a melodic line with slurs and accents, marked with 'սուրբ' (surb) and 'delicato'. The lower staff provides accompaniment with slurs and accents, marked with 'delicato'. The system concludes with the Armenian word 'հեռանալով' (heeranalov) and the instruction 'allontanando'.

The fourth system continues the musical piece. The upper staff features a melodic line with slurs and accents, marked with 'mp' and 'սրղարկված' (sragarkivats) 'velato'. The lower staff provides accompaniment with slurs and accents, marked with 'delicato'. The system concludes with the Armenian word 'սուրբ' (surb) and 'delicato'.

mp ստալի թարուն
p più velato շատ նուրբ
mf molto delicato

զվարթագին
allegro allegramente

Քա * Քա *

ստալի թարս
molto molto fresco

Քա * Քա *

Ատանց դադարի
Attacca

ՄԱՐԱԼԻ
ՇՈՒՇՎԱ
(Դափի ոճով)

MARALI
SHUSHVA

Հարս և զվարուն
Fiero e tortuoso ♩ = 56-60

p դափի պես
come tamburino

First system of musical notation, consisting of two staves. The upper staff is in bass clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a rhythmic accompaniment with slurs and accents. A dynamic marking of *pp* is present in the first measure of the upper staff.

Second system of musical notation, consisting of two staves. The upper staff continues the melodic line from the first system. The lower staff continues the rhythmic accompaniment. The system concludes with a double bar line and a treble clef on the right side of the upper staff.

Third system of musical notation, consisting of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a rhythmic accompaniment with slurs and accents.

Fourth system of musical notation, consisting of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a rhythmic accompaniment with slurs and accents.

Fifth system of musical notation, consisting of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff is in bass clef and contains a rhythmic accompaniment with slurs and accents. The system concludes with a double bar line.

ՇՈՒՇԻԿԻ
ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ
(Թ-առի և դափի ոճով)

SHUSHIKI
VAGHARSHAPATI

Աշխույժ և նազով
Giacoso e con teneramente ♩. = 84

p
սահմնու legato
p
pp

սահմնու legato
քրքշկով delicamente

hbnugutınyı
allontanandosi

p. *p.*

This system features a treble and bass staff in D major. The treble staff contains a melodic line with slurs and accents. The bass staff has a lower register accompaniment with slurs and dynamic markings of *p.* (piano).

pp hıuınyı
con ammirazione

This system continues the piece with a treble and bass staff. The treble staff has a more active melodic line with slurs and accents. The bass staff provides harmonic support with slurs and a dynamic marking of *pp* (pianissimo).

f

This system shows a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with slurs and accents. The bass staff has a lower register accompaniment with slurs and a dynamic marking of *f* (forte).

f

This system continues with a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with slurs and accents. The bass staff has a lower register accompaniment with slurs and a dynamic marking of *f* (forte).

f *

This system features a treble and bass staff. The treble staff has a melodic line with slurs and accents. The bass staff has a lower register accompaniment with slurs and a dynamic marking of *f* (forte).

Musical score system 1, first system. The upper staff contains a melodic line with slurs and accents. The lower staff contains a bass line with slurs. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. The tempo/mood marking is *ընթացիկ* *delicatamente*.

Musical score system 2, second system. The upper staff continues the melodic line. The lower staff features a bass line with a prominent pedal point on the tonic. The tempo/mood marking is *լայն* *ampio*. The dynamic marking is *առկազուն* *pieno*.

Musical score system 3, third system. The upper staff continues the melodic line. The lower staff features a bass line with a prominent pedal point on the tonic. The tempo/mood marking is *փայփայելով* *con dolcezza*. The dynamic marking is *հեռացնելով* *allontanandosi*. The tempo/mood marking is *զեփյուռով շատ մեղմորեն և նվազուն* *come la brezza pianissimo e decresc.*. A first ending bracket labeled '8' spans the final two measures of the system.

Musical score system 4, fourth system. The upper staff continues the melodic line. The lower staff features a bass line with a prominent pedal point on the tonic. A first ending bracket labeled '8' spans the final two measures of the system.

ՀԵՏ ՈՒ ԱՌԱՋ
ԿԱՐՆՈ
(Փողի և թմբուկի ոճով)

HET U ARAJ
KARNO

Վեհ և նազանի
Nobile e grazioso ♩ = 152

p

p

pp

delicato

eco

con finezza e piano

իվազելով
decresc.

f վիհախառն և հզոր
vigoroso

p

վճռակալ
risoluto

շեշտակի
accentuare marcando

8

ծախարու և հեռու
ampio e lontano

***)

արձագանք
eco

արձագանք
eco

*) 1925թ. տպագրության մեջ

*)   **)   ***)

ՇՈՐՈՐ

ԿԱՐՆՈ

(Փողի, թմբուկի և դափի ոճով)

SHOROR

KARNO

Վեհ և հերոսաբար
Nobile ed eroico $\text{♩} = 100$

խաղաղ
calmo

p

հետզհետե հաստատուն
poco a poco stabile

p

խամկով և բռնկով
irrompende e prendendo

տոյնապես
simile

p

վի քիչ երևելով
leggieramente apparendo

ճանկելով և շեշտակի
accentuate e marcando

տոյնապես
simile

կուտակելով
raccogliere

հաստատուն
stabile

p

ավելի թարմ և որոշ *fresco e deciso* ծպտուն *sorridente* *p*
 հասնել նպատակին *raggiungere la scope* փայփայելով *accarezzando*

բռնկելով *infervorandosi*
 թմբկելով *tambureggiando* վճռական *deciso*

դափին մատնելով *martellinando* արձագանքելով *echeggiando* գլաղթ *gioioso*

ընտ վերնույն քիչ ստափել երևցնելով *leggieramente apparendo*

ստափել վճռական *più risoluto* արձագանքելով *echeggiando* նուրբ *delicato*

հերոսաբար և վեհանձնորեն
eroico ed altero

մեղմիկ և կակուղ
piano e morbido

վճռակալ
risoluto

դասին մատնելով
martellinando

պսակով
tenedo

p

p

ճանկրելով

արձագանքելով
echeggiando

p

p

բախելով
marcando

դասին մատնելով
martellinando

զվարթ
con allegrezza

ծիծղուն
sorridente

փառավոր և պայծառ
solenne e luminoso

վեր ստրանայով
tendere in alto

ի վար հեղեղելով
precipitare in basso

* * *

Գանկերով
sermo

վերասյաց
con slancio

թարմասար
fresco

Ի վար հեղեղով
precipitare in basso

Գանկերով
sermo

վերասյաց
con slancio

սահուն և կապելով
scorrevole e legato

կակուր
con dolcezza

ալիքավոր
ondeggiando

p

փաղարջերով
accarezzando

պահելով
tenedo

բնկերով
iambureggiando

հերոսաբար
eroico

This system shows the first two staves of a musical piece. The upper staff contains a melodic line with slurs and accents, while the lower staff provides a rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.

նանկելով
sermo

թմբկելով
tambureggiando

The second system continues the piece. The upper staff features a melodic line with slurs, and the lower staff has a more active accompaniment with frequent eighth notes.

հաստառու
solido

արձագանքելով
echeggiando

The third system shows a melodic line in the upper staff with slurs and a bass line in the lower staff with eighth notes.

ալեյի զապկած
piu sostenuto

արձագանքելով
echeggiando

The fourth system continues with a melodic line in the upper staff and a bass line in the lower staff.

ալիքավոր
ondeggiando

հիացումով
ammirando

աշխույժ
vivamente

դափին տալով
martellinando

The fifth and final system on the page. The upper staff has a melodic line with slurs, and the lower staff features a rhythmic accompaniment with eighth notes.

Կապելով *con grazia*
 ոգևորվելով *entuziasmandosi*
 դափին մատնելով *martellinando*

վեհապանծ *solenne*
 ծավալելով *allargare*
 թմբկով *tamburrinare*
 Թա շեշտակի *marcato* *
 թմբի *tamburo*
 արձագանքով *echeggiando* *

բախելով *marcando*
 բունն եռանդով *fuocoso*
 արձագանքով *echeggiando* *
 ոգևորված *entuziastico* *

հաղթական *vittorioso*
 թմբով *tamburo*
 դափով *tamburello* *
 դափին մատնելով *martellinando* *

վճռական *risoluto*
 նուրբ *delicato*
 ցրվելով *spargendo*

ՅՈՒԹ ԵՐԳ

SEVEN SONGS

I

Պարզ
Semplice ♩ = 96

mp առանց շտապելու
senza fretta

ավելի զրնգուն, հնչող
un poco più sonore

ավելի շարժուն
poco animato *dim.*

pp *poco rit.*

II

Տխուր, Վշտալի
Dolente ♩ = 92

The first system of musical notation consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat) and the time signature is 4/4. The music begins with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The upper staff features a melodic line with slurs and accents, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with slurs and accents. A *p* dynamic marking appears in the lower staff towards the end of the system.

The second system of musical notation continues the piece with two staves. The upper staff has a melodic line with slurs and accents, and the lower staff has a harmonic accompaniment with slurs and accents. The dynamics remain consistent with the previous system.

The third system of musical notation features two staves. The upper staff has a melodic line with slurs and accents. The lower staff has a harmonic accompaniment with slurs and accents. A dynamic marking of *un poco più sonore* is placed between the staves, indicating a slight increase in volume.

The fourth system of musical notation consists of two staves. The upper staff has a melodic line with slurs and accents. The lower staff has a harmonic accompaniment with slurs and accents. A dynamic marking of *p* (piano) is placed between the staves. The instruction *poco a poco rit. e morendo* is written between the staves, indicating a gradual deceleration and fading of the sound.

The fifth system of musical notation is the final system on the page, consisting of two staves. The upper staff has a melodic line with slurs and accents. The lower staff has a harmonic accompaniment with slurs and accents. The piece concludes with a final note in the lower staff.

IV

Ոչ արագ, պարզ, ազատ տեմպով
Allegretto semplice, tempo rubato

First system of musical notation. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature. The piece is in B-flat major. The first measure is marked *p poco accel.* and the second measure is marked *rit.*. The third measure contains the Armenian text "արձագանքերով" and the Italian text "come eco". The system concludes with a double bar line.

Second system of musical notation. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature. The first measure is marked *սույսությամբ simile*. The system concludes with a double bar line.

Third system of musical notation. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature. The first measure is marked *mf* and the second measure is marked *pp*. The system concludes with a double bar line.

Fourth system of musical notation. Treble clef, bass clef, 3/4 time signature. The first measure is marked *p* and the second measure is marked *rit. molto*. The system concludes with a double bar line.

Fifth system of musical notation, consisting of two measures. The first measure is marked *pp* and the second measure is marked *rit. molto*. The system concludes with a double bar line.

V

Supra Comodo ♩ = 63

p *uhnuj*
amoroso

phs uquun
poco rubato

pp

poco rit.

zun juju
un poco più largo

a tempo

rall.

The musical score consists of five systems of piano accompaniment and a vocal line. The piano part is written in treble and bass clefs with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 4/4 time signature. The tempo is marked 'Supra Comodo' with a quarter note equal to 63 beats per minute. The score includes various dynamics such as *p* (piano), *pp* (pianissimo), and *f* (forte). Performance instructions include *amoroso*, *poco rubato*, *poco rit.*, *a tempo*, and *rall.* (rallentando). The vocal line is written in a single staff with lyrics in Cyrillic script. The score is marked with asterisks and 'fca' symbols, likely indicating fingerings or performance cues. The piece concludes with a double bar line.

VI

4th
Nobile ♩ = 84 *pp*

The musical score is written for piano in 6/4 time, featuring a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). It consists of four systems of staves. The first system includes dynamics *p* and *pp*. The second system includes the instruction *sempre legato* and the Russian text *всегда звучит*. The third system includes the instruction *cresc.*. The fourth system includes the instruction *dim.*. The score is characterized by flowing, legato lines in both the treble and bass clefs, with various dynamic markings and performance instructions.

The first system of music consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a series of eighth notes with slurs, followed by a half note. The lower staff is in bass clef and contains a series of eighth notes with slurs, followed by a half note. The key signature has two flats, and the time signature is not explicitly shown but appears to be 4/4.

VII

Ուրախ, աշխույժ
 Allegrezza, energico ♩ = 176

The second system begins with a forte (*f*) dynamic marking. The music is in 2/4 time with a key signature of two sharps. The upper staff features eighth-note patterns with slurs, while the lower staff has a more rhythmic accompaniment with eighth notes and slurs. There are three asterisks (*) below the lower staff, indicating specific performance points.

The third system continues the piece. The upper staff has a melodic line with slurs and a sharp sign. The lower staff features a rhythmic accompaniment with slurs and dynamic markings. There are two asterisks (*) below the lower staff.

The fourth system concludes the piece. It features first and second endings in the upper staff, marked with '1.' and '2.' respectively. The lower staff continues with rhythmic accompaniment and slurs. There are three asterisks (*) below the lower staff.

ՄՇՈ ՇՈՐՈՐ

երկրորդ խմբագրություն
(Նայի, գրունայի և դափի ոճով)

MSHO SHOROR

second edition

Աշխույժ առույգ
Allegro vigoroso

sf հսկայորձ ուժգին
sub. fortis.

The first system of the musical score is written for piano in 3/8 time. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The melody in the right hand is marked with a forte dynamic (*sf*) and includes the instruction 'հսկայորձ ուժգին sub. fortis.' (powerful, sub. fortis). The bass line consists of rhythmic accompaniment with eighth and sixteenth notes.

The second system continues the musical piece. The right hand features a melodic line with slurs and accents, while the left hand provides a steady rhythmic accompaniment.

The third system of the score shows further development of the melodic and rhythmic themes. The right hand has a series of slurred eighth notes, and the left hand continues with its accompaniment.

զոհանով
clamor

sf

Tea

The fourth system concludes the piece. The right hand melody is marked with a forte dynamic (*sf*) and includes the instruction 'զոհանով clamor' (clamor). The left hand features a rhythmic pattern with accents and the word 'Tea' written below it. The system ends with a double bar line.

Շատ ընդարձակ
Largo *)

*) Հարավոր է կատարումն առանց այս տակտի:

First system of musical notation. The key signature has four sharps (F#, C#, G#, D#). The music is written for piano. The first measure contains the instruction *cresc.*. The final measure of the system contains the instruction *uquin rubato*.

Second system of musical notation. The key signature remains four sharps. The first measure of this system contains the instruction *dim.*.

Third system of musical notation. The key signature remains four sharps. This system features a prominent melodic line in the right hand with various ornaments and a more active bass line.

Fourth system of musical notation. The key signature remains four sharps. The first measure of this system contains the instruction *dim.*.

Fifth system of musical notation. The key signature remains four sharps. The first measure contains the instruction *pp*. The second measure contains the instruction *p* *teneramente*. Above the staff, there is a tempo marking in Cyrillic: *pъs пурѣнту (грууу)* *un poco mosso*. The system concludes with a fermata over an octave sign (8) and a final asterisk (*) below the staff.

րիչ ավելի շարժուն (ոգևորված)
poco più animato

դանդաղեցնելով
ritard.

mf սկզբնական տեմպով
tempo primo

uquin rubato
ff
p

f

cresc. *ff* *dim.*
 *

*

p

ըստ ցանկության
a piacere

հեռանալով
lontano

pp

Ասանց շտապելու, կամակոր կատակային
Andante capriccioso

f

mf *f* *poco pesante*

come eco

mf *capriccioso*

come eco *p* *cantabile*

pp f

* A

This system contains the first two staves of music. The upper staff begins with a piano (*pp*) dynamic and features a melodic line with a long slur. The lower staff continues the melodic line, also with a long slur, and includes a dynamic change to forte (*f*) in the second measure. A small asterisk (*) and the letter 'A' are placed below the lower staff.

This system contains the next two staves of music. The upper staff continues the melodic line with a slur. The lower staff continues the accompaniment with a rhythmic pattern of eighth notes and rests.

արտասանելով
come recitativo

ff

This system contains the next two staves of music. The upper staff features a recitativo section, indicated by the text above. The lower staff continues the accompaniment. A dynamic change to fortissimo (*ff*) is marked in the lower staff.

Արագ, կայտաւ
Allegro giocoso

f

This system contains the next two staves of music. The tempo and mood are indicated by the text above as 'Allegro giocoso'. The upper staff has a dynamic change to forte (*f*) in the second measure. The lower staff continues the accompaniment.

This system contains the final two staves of music on the page. The upper staff continues the melodic line with a slur. The lower staff continues the accompaniment with a rhythmic pattern of eighth notes and rests.

First system of musical notation. It consists of a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is three sharps (F#, C#, G#). The music features a melodic line in the treble clef with eighth and sixteenth notes, and a bass line with dotted rhythms and eighth notes. A fermata is placed over the final note of the treble staff, and an asterisk is located below the bass staff.

Second system of musical notation. It features a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is three sharps. The treble staff contains a complex melodic line with many beamed sixteenth notes. The bass staff has a more rhythmic accompaniment with dotted rhythms. A dashed line with the number '8' is positioned above the treble staff, indicating an octave transposition. An asterisk is located below the bass staff.

Third system of musical notation. It features a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is three sharps. The treble staff has a melodic line with beamed sixteenth notes. The bass staff has a rhythmic accompaniment. A dashed line with the number '8' is positioned above the treble staff. An asterisk is located below the bass staff.

Fourth system of musical notation. It features a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is three sharps. The treble staff has a melodic line with beamed sixteenth notes. The bass staff has a rhythmic accompaniment. An asterisk is located below the bass staff.

Fifth system of musical notation. It features a grand staff with a treble clef on the upper staff and a bass clef on the lower staff. The key signature is three sharps. The treble staff has a melodic line with beamed sixteenth notes. The bass staff has a rhythmic accompaniment. An asterisk is located below the bass staff.

First system of musical notation, featuring treble and bass staves with various notes and rests.

Second system of musical notation, featuring treble and bass staves with various notes and rests.

Third system of musical notation, featuring treble and bass staves with various notes and rests.

Fourth system of musical notation, featuring treble and bass staves with various notes and rests.

Համ արագ
Allegro vivace

ff սրնուբաց
stringendo

կրակոյն
con fuoco

Fifth system of musical notation, featuring treble and bass staves with various notes and rests.

First system of musical notation, featuring a treble and bass clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The music consists of eighth and sixteenth notes with various articulations and slurs.

Second system of musical notation, continuing the piece with similar rhythmic patterns and articulations. A dashed line above the treble staff indicates a repeat or continuation of a phrase.

Third system of musical notation, including dynamic markings *p* and *f*, and the instruction *հանդարտեղով ritardando*. The system concludes with a 12/16 time signature change.

Առանց շտապելու, զսպված
Andante sostenuto

Fourth system of musical notation, starting with the tempo marking *p* and the instruction *երազելով sognando*. The time signature is 12/16.

Fifth system of musical notation, continuing the *Andante sostenuto* section with flowing melodic lines in both hands.

mf *rit.*

Արագ, ստանց շտապելու
Allegro ma non troppo

f կրակուն
con brio

mp *f* *p* լուրջ
dolce

poco cresc.
mf * *mf* * *mf* *

mf
secco

mf սիրով
amoroso * *cresc.* * *mf* * *mf* *

Հանգիստ
Larghetto

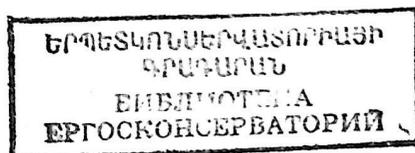
mf հանգիստով
allargando * *p* * *mf* * *mf* *

pp *a tempo* * *poco a poco cresc.* * *ff*
 փայլուն
brillante

Բովանդակություն / Content

<i>Խմբագրի կողմից / By editor</i>	4
<i>Մանկական նվագներ / Children's plays</i>	
Ա. Տասներկու մանրանվագ ժողովրդական թեմաներով	8-14
A. Twelve folk themes miniatures	
Բ. Փոքրիկ պոլիֆոն շարանվագ	15
B. Small polyphonic suite	
Գ. Տողիկ	16
C. Toghik	
<i>Երգեր առանց խոսքի / Songs without words</i>	17
Սգո քայլերգ	20
Trauermarsch	
<i>Յոթ Պար / Seven Dances</i>	
Մանուշակի	23
Manushaki	
Երանգի	27
Yerangi	
Ունաբի	30
Unabi	
Մարալի	31
Marali	
Շուշիկի	33
Shushiki	
Հետ ու առաջ	36
Het u araj	
Շորոր	38
Shoror	
<i>Յոթ Երգ / Seven Songs</i>	
I-VII	44-50
<i>Մշո շորոր / Msho Shoror</i>	51

57044

ԿՈՄԻՏԱՍ

ԴԱՇՆԱՄՈՒՐԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱԿԱՆ
ՄԱՆՐԱՆՎԱԳՆԵՐ ԵՎ ՊԱՐԵՐ

KOMITAS

PIANO CHILDREN'S MINIATURES AND DANCES

Համակարգչային շարվածք՝
Ա. Ռ. Բարուրյան

Ֆորմատ՝ 60x84 1/8: Թուղթ՝ օֆսեթ:
Տպագրական 4 մամուլ:
Տպաքանակ՝ 500:

«Աստղիկ Գրատուն» հրատարակչություն
Հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երևան, Գևորգ Քոչարի փ. 21:
Հեռ.՝ (+374 10) 52-88-00:
E-mail: astghik59@gmail.com